

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
в.о. ректора ДонДУУ

_____ С.Ф.Марова

Наказ від 12.10.2015 року № 456

**Тимчасове положення
про оцінювання знань студентів
Донецького державного університету управління**

УХВАЛЕНО
на засіданні Вченої ради ДонДУУ
протокол № 6 від 30.06.2015 року

1. Загальні положення.

1.1. З метою вдосконалення системи контролю якості вищої освіти, методики і процедури оцінювання знань студентів, діяльності науково-педагогічних працівників і студентів в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу в Донецькому державному університеті управління впроваджується і реалізується новий порядок оцінювання знань студентів всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів, для денної та заочної форм навчання в межах тих навчальних дисциплін, де формою підсумкового контролю є екзамен.

1.2. Впровадження нового порядку полягатиме у зміні підходів і технології оцінювання знань (навчальних досягнень) студентів від послідовного і систематичного накопичення балів за виконання всіх запланованих видів робіт, зазначених у робочих навчальних програмах навчальних дисциплін, до формування підсумкової оцінки з навчальної дисципліни за двома складовими – результатами поточної навчальної діяльності та результатами діагностики якості знань при складанні екзамену (переважно у письмовій формі).

1.3. Удосконалення системи оцінювання знань студентів передбачає визначення загального рівня та якості їх знань, навичок і вмінь з одночасним урахуванням результатів поточної та підсумкової успішності, що засвідчує рівноцінність і однакову значущість як поточної роботи студентів, так і роботи по підготовці до виконання екзаменаційних завдань і складанню екзамену. Таким чином, співвідношення поточної і підсумкової успішності визначається як 50% на 50%, тобто кількість балів, які студент отримав за поточну роботу протягом семестру (до екзамену) і за складання екзамену, мають однакову питому вагу при виставлянні загальної підсумкової оцінки за навчальну дисципліну.

1.4. Для виставлення загальної підсумкової оцінки за навчальну дисципліну, де формою контролю є екзамен, до суми балів за поточну успішність додається сума балів за складання екзамену. Отримана загальна кількість балів поділяється на 2, що і становить підсумкову кількість балів за навчальну дисципліну.

1.5. Для дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік (диференційний залік), підсумкова оцінка визначається сумою балів за результатами

поточної успішності, при чому кількість балів повинна складати: не менше 60% із 100 можливих.

1.6. Впровадження нової системи оцінювання знань студентів як засобу вдосконалення чинної системи організації навчально-виховного процесу має за мету реалізацію наступних завдань:

- забезпечення належних умов вивчення і опанування студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни в повному обсязі;
- систематизацію знань та активне їх засвоєння упродовж семестру або навчального року, підвищення мотивації студентів до наполегливої активної роботи протягом усього терміну навчання в університеті, переорієнтацію їхніх цілей з отримання будь-якої позитивної оцінки на формування повноцінних і стійких знань, умінь та навичок;
- подолання елементів суб'єктивізму під час поточного оцінювання знань і недопущення розбіжностей між завданнями, що виносяться на контроль, та програмою навчальної дисципліни;
- створення реальних можливостей для всебічного розкриття здібностей студентів, розвитку їх творчого потенціалу та підвищення ефективності освітньої діяльності науково-педагогічних працівників.

2. Принципи організації поточного і підсумкового оцінювання знань студентів.

2.1. Оцінювання знань студентів в ДонДУУ здійснюється на основі підрахування результатів поточної успішності і екзаменів, тобто підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою балів за виконання всіх завдань навчальної діяльності під час лекцій, семінарських (або практичних) та індивідуальних занять, самостійної роботи студента та за складений екзамен.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни, який перевіряється під час поточного і підсумкового контролю з метою встановлення рівня і якості засвоєння знань, формування необхідних для майбутньої професійної діяльності навичок і вмінь.

2.2. Об'єктом поточного оцінювання є знання студентом найбільш важливих,

актуальних і вагомих складових навчальної дисципліни:

- матеріалу, який викладався на лекціях;
- питань і проблем, що розглядалися та обговорювалися на семінарських заняттях;
- матеріалу, опрацьованого самостійно.

В межах поточного оцінювання окремо підлягають вимірюванню виконання студентом поточних контрольних завдань (за результатами експрес-опитувань, тестів, тестових завдань, модульних контрольних робіт і т.п.), індивідуальних завдань під час самостійної роботи, характер, обсяг і зміст науково-дослідної роботи.

2.3. Об'єктом підсумкового оцінювання виступають знання програмного матеріалу навчальної дисципліни в повному обсязі, тому під час екзамену перевіряються (або оцінюванню підлягають):

- володіння ключовими теоретичними знаннями про об'єкт навчальної дисципліни;
- здатність творчо мислити і синтезувати знання;
- уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань;
- повнота, якість і точність виконання розрахунків тощо.

2.4. Максимально можлива кількість балів за поточну успішність за екзамен дорівнює 100 балам. Це означає, що за поточну успішність студента, і для підсумкового оцінювання знань, навичок і вмінь студентів впроваджується однакова шкала, від 0 до 100 балів, використання якої дозволить у підсумку сформулювати загальну оцінку за навчальну дисципліну.

Якщо навчальна дисципліна вивчається протягом 2-х і більше семестрів з підсумковим контролем у формі екзамену, то в підсумковій оцінці враховується узагальнений середній бал за результатами поточної успішності в усіх семестрах, в яких вивчалася навчальна дисципліна, та результати екзамену. Поточна успішність в кожному семестрі оцінюється в діапазоні від 0 до 100 балів. Результати поточної успішності студентів у кожному семестрі фіксуються у відомості обліку успішності студентів з навчальної дисципліни, яка викладається протягом 2-х і більше семестрів.

3. Організація поточного оцінювання знань студентів.

3.1. Поточне оцінювання знань студентів передбачає виділення конкретних об'єктів поточного контролю якості знань студентів і встановлення для кожного з них відповідної кількості балів.

Поточне оцінювання здійснюється у формі підсумовування всіх позитивних оцінок, отриманих студентом за виконання всіх видів і типів завдань, які передбачені робочою навчальною програмою навчальної дисципліни і які розподіляються на обов'язкові види робіт (або основні об'єкти поточного контролю) та додаткові (або специфічні об'єкти поточного контролю).

Основними об'єктами поточного контролю якості знань, навичок і вмінь студентів є:

- відповіді (виступи, доповіді, тематичні повідомлення) на семінарських заняттях;
- виконання тестів, ситуаційних або тестових завдань, розрахункових задач, контрольних робіт;
- виконання певних індивідуальних завдань, завдань для самостійної роботи тощо.

Додаткові види робіт (специфічні об'єкти поточного контролю якості знань, навичок і вмінь студентів) безпосередньо визначаються кафедрою і повинні забезпечувати реальну перевірку оволодіння студентами програмним матеріалом конкретної навчальної дисципліни (з урахуванням її специфіки або окремих особливостей) і відповідати змісту підготовки студента з конкретного фаху.

В межах встановленого кафедрою конкретного діапазону оцінювання кожний з елементів обов'язкових та додаткових видів робіт оцінюється в балах за відповідними критеріями, які відображають загальні вимоги до змісту і характеру навчальної діяльності студента за профілем діяльності кафедри.

3.2. Поточний контроль має основною метою перевірку і визначення рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи в галузі його майбутньої професійної діяльності.

Під час поточного контролю оцінюванню підлягають:

- рівень (повнота і якість) знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях, а також активність в обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття;
- спроможність використання отриманих теоретичних знань для розв'язання типових завдань майбутньої професійної діяльності;
- результати виконання студентами запланованих тестів або тестових завдань, контрольних робіт, розв'язання розрахункових або ситуаційних задач тощо;
- характер і якість самостійного опрацювання (доопрацювання) або певних змістових модулів в цілому, або їх окремих питань;
- підготовлені реферати, тематичні повідомлення, презентації, в яких висвітлено актуальні проблеми певної галузі та шляхи їх вирішення;
- результати виконання індивідуальних завдань творчого та інноваційного характеру.

3.3. В робочих програмах навчальної дисципліни обов'язково вказуються визначені науково-педагогічним працівником (укладачем програми) максимальна загальна кількість балів за лекції, семінарські (або практичні) та індивідуальні заняття, самостійну роботу студента.

За поточну успішність в робочих навчальних програмах загальна максимальна кількість балів (100) повинна розподіляється згідно специфіки кафедри.

Шкала оцінювання кожного з об'єктів поточного контролю, критерії оцінювання знань та форми проведення контрольних заходів в межах навчальної дисципліни визначаються кафедрою у встановленому порядку, відображаються у відповідних розділах робочої програми навчальної дисципліни і доводяться до відома студентів на початку семестру.

3.4. За рішенням кафедри студентам, які приймали активну участь у позанавчальній науковій діяльності (в олімпіадах, роботі конференцій, підготовці наукових публікацій тощо), нараховуються бали за поточну успішність, але не більше 10 балів. При цьому загальна максимальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

3.5. Оцінки за результати виконання студентами всіх видів поточної роботи,

які визначені кафедрою і відображені у робочих програмах навчальних дисциплін, фіксуються викладачами в «Журналі обліку академічної групи» та в електронних журналах обліку навчальної роботи студентів відповідно до встановленого в університеті порядку.

По завершенні останнього семінарського заняття навчальної дисципліни визначається сумарна кількість балів за виконання всіх видів поточної роботи, яка є результатом поточного оцінювання навчальних досягнень студента. Сумарна кількість балів записується у відомість обліку успішності. (Додаток 1)

3.6. За рішенням кафедри для окремої навчальної дисципліни може бути встановлено відсоток (обов'язків пороговий мінімум) від максимальної кількості балів за поточну успішність, який в подальшому дозволить студенту отримати загальну позитивну оцінку за навчальну дисципліну в цілому.

З урахуванням оцінки за шкалою ЄКТС і прийнятої в ДонДУУ бально-рейтинговою шкалою найбільш доцільним буде встановлення порогового мінімуму поточної успішності студента на рівні 60 % від максимальної кількості балів.

4. *Організація підсумкового оцінювання знань студентів.*

4.1. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточної успішності та екзамену.

Екзамен (від лат. *examen* – зважування, випробування) – одна з форм перевірки знань, умінь і навичок. Екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр або навчальний рік, що проводиться як контрольний захід. Загальний порядок і методика проведення екзаменів визначаються університетом.

В рамках впровадження і реалізації нового порядку оцінювання знань студентів всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів єдиною формою проведення екзамену встановлено письмову за розробленими кафедрою екзаменаційними білетами. До екзамену за навчальну дисципліну залучаються всі студенти, які отримали за результатом поточного оцінювання від 60 до 100 балів.

В разі проведення заліку (диференційованого заліку) з навчальної дисципліни

загальна підсумкова оцінка виводиться з підсумкового модульного контролю.

Характер і рівень питань екзаменаційного білету повинні повністю відповідати вимогам складових системи стандартів вищої освіти: освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця, освітньо-професійної програми підготовки фахівця, засобів діагностики рівня якості освітньо-професійної підготовки фахівця за конкретним напрямом підготовки.

Зміст питань екзаменаційних білетів з окремої навчальної дисципліни має повністю охоплювати навчальну програму дисципліни та забезпечувати перевірку всіх знань, навичок і умінь відповідного рівня, що передбачені програмою. Кількість екзаменаційних білетів (кількість варіантів контрольних питань) повинна забезпечити самостійність виконання завдання кожним студентом.

Проведення екзамену з конкретної навчальної дисципліни здійснюється за технологією та процедурами, що розробляються безпосередньо кафедрами і які відповідають всім вимогам вищої школи.

4.2. На екзамен виносяться вузлові теоретичні питання, розрахункові задачі, проблемні ситуації, професійні завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати набуті знання і використовувати їх для вирішення практичних задач тощо.

Перелік питань, що охоплюють в повному обсязі зміст навчальної програми навчальної дисципліни, критерії оцінювання відповідей студентів на питання екзаменаційних білетів визначаються кафедрою і включаються до робочої навчальної програми навчальної дисципліни. На підставі робочої програми навчальної дисципліни кафедрою розробляються методичні матеріали (рекомендації) для організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю, які доводяться до студентів на початку семестру.

4.3. Екзаменаційний білет може містити від 3 до 5 питань, кожне з яких оцінюється в межах відповідного діапазону залежно від рівня складності питання і значущості відповіді в плані визначення професійної компетентності студента. За формою і змістом питання поділяються на теоретичні та практичні. Екзаменаційний білет містить не менш 2 практичних питань.

Загальними рекомендаціями до складання екзаменаційних білетів є:

- кожне теоретичне питання розпочинати словами: *обґрунтувати...*, *проаналізувати...*, *дати оцінку...*, *довести...*, *докладно розкрити ...* тощо, щоб забезпечити перевірку умінь студентів використовувати набуті знання для вирішення практично спрямованих завдань в контексті його майбутньої професії;

- кожне практичне питання розпочинати словами: *розв'яжіть задачу та прокоментуйте отримані результати...*, *оцініть представлену ситуацію і прийміть необхідне рішення...*, *визначте ступінь і характер...* тощо;

- складність білетів та трудомісткість контрольних завдань для письмового контролю мають відповідати відведеному часу контролю (до 120 хвилин); завдання не повинні вимагати докладних пояснень, складних розрахунків та креслень і забезпечувати мінімум непродуктивних витрат часу на допоміжні операції, проміжні розрахунки та ін.;

- при формулюванні питань (завдань) необхідно використовувати стандартизовані (рекомендовані) терміни, назви, позначення тощо.

4.4. Критерії оцінки відповіді студента (виконання певного завдання) мають враховувати, насамперед, її повноту і правильність, а також здатність студента:

- узагальнювати отримані знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони в конкретних ситуаціях;
- аналізувати та оцінювати факти, події, інтерпретувати схеми, графіки, діаграми;
- викладати матеріал чітко, логічно, послідовно.

Якість і повнота відповіді на кожне з питань екзаменаційного білету оцінюється відповідною кількістю балів за шкалою оцінювання згідно прийнятих на кафедрі критеріїв.

Загальний результат складання студентом екзамену як сума балів, що виставлені за відповідь на кожне окреме питання екзаменаційного білету, оцінюється в діапазоні від 0 до 100 балів включно. Ця кількість балів заноситься до відповідного стовпчику у відомість обліку успішності і засвідчується підписом екзаменатора.

4.5. У разі, якщо відповіді студента на екзамені оцінено менше ніж у 60 балів,

він отримує за екзамен загальну незадовільну оцінку, що вказується у відомості обліку успішності, і вважається не атестованим з даної навчальної дисципліни.

Незадовільна оцінка за екзамен передбачає повторне складання студентом екзамену до початку нового навчального семестру, а в разі отримання знов незадовільної оцінки за екзамен студент підлягає відрахуванню з вищого навчального закладу за академічну неуспішність (невиконання навчального плану) згідно вимог і наказу Міністерства освіти України № 245 від 15.07.1996 р.

4.6. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виводиться із суми балів за поточну успішність та за екзамен. Отримана загальна кількість балів поділяється на 2, що і становить підсумкову кількість балів за навчальну дисципліну.

Підрахування загальної підсумкової оцінки з навчальної дисципліни та її переведення у національну шкалу здійснюється безпосередньо екзаменатором, чие прізвище вказано в бланку відомості, та засвідчується його підписом.

5. Переведення результатів за 100-бальною шкалою оцінювання в національну (чотирибальну шкалу) та шкалу ЄКТС.

5.1. Для виставлення загальної підсумкової оцінки за навчальну дисципліну до суми балів за поточну успішність додається сума балів за складання екзамену.

У відомості обліку успішності записуються підсумкова кількість балів за шкалою оцінювання, оцінка за національною (чотирибальною) шкалою і оцінка за шкалою ЄКТС.

5.2. Переведення отриманої студентом підсумкової кількості балів за навчальну дисципліну в національну (чотирибальну) шкалу і шкалу ЄКТС здійснюється за такою схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F		

Проректор з науково-педагогічної роботи

В.І. Токарева

Начальник навчального відділу

О.А. Стасюк